

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 15. decembra 2011 ☼ Leto XXI, št. 50

Slovence v zamejstvu povezuje tudi šport

Pri Olimpijskem komiteju Slovenije deluje poseben odbor za zamejski šport, ki je 6. decembra imel sejo v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Monoštru. Udeležili so se je predstavniki slovenskih športnih zvez iz Italije in Avstrije, Zvezo Slovencev na Madžarskem pa je predstavljal njen predsednik Jože Hirnők. Člana komisije sta še slovenski olimpijonek Miro Cerar in predstavnik Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak.

Sestanek je vodila predsednica odbora Sonja Poljšak. Člani so obravnavali okvirni načrt za leto 2012, pobude in predloge. Ob začetku seje so se dogovorili, da se bodo odslej srečali vsako leto pri eni od manjšinskih zvez.

Nato je predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnők predstavil delovanje organizacije. Sicer je športna dejavnost v Porabju malo šibkejša kot pri slovenskih manjšinah v Italiji ali Avstriji, je predsednica odbora vseeno pohvalila Jožeta Hirnőka, da skrbi tudi za to, da se vsaj nekaj dogaja na tem področju in se porabski mladi vsako leto udeležujejo tradicionalnega srečanja mladih športnikov iz obmejnih dežel. Glede tega je komisija sklenila, da bo naslednje tako srečanje meseca maja v Novem mestu.

Predsednik Slovenske športne zveze v Celovcu Marijan Velik je dal pobudo, da bi pri delu zamejskih športnih klubov

Udeleženci sestanka Komisije za zamejski šport pri OKS v Slovenskem domu v Monoštru

Olimpijonek Miro Cerar s predsednikom ZSM Jožetom Hirnőkom

pomagali trenerji iz Slovenije. Tako bi pri mladih poleg strokovnega dela razvijali tudi znanje slovenskega jezika. O tem je govoril tudi Miro Cerar, član izvršnega odbora pri Olimpijskem komiteju Slovenije, ki je izpostavil: »Pri Olimpijskem komiteju želimo, da športna aktivnost povezuje Slovence v zamejstvu ne samo na športnem, ampak hkrati tudi na jezikovnem in kulturnem področju, da se ne čutijo odmaknjene in da so stalno del slovenstva«. Miro Cerar je tudi uradni ambasador Slovenije za fair play, zato je vzpodbujal udeležence sestanka, da če na športnem področju zaznajo kakšno pozitivno potezo v smeri primerne obnašanja, naj potem posredujejo ta dogodek, da bi lahko zadevnega športnika sprejeli med kandidate za priznanje.

Rudi Merljak, predstavnik Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je vztrajni zagovornik zamejskega športa, pa je spodbujal organizacijo turnirskih tekmovanj v kolektivnih športih. Dal je idejo za ustanovitev čezmejne lige, vseslovenskega pokala, ki bi se ga udeležili dve najboljši ekipi iz zamejstva in dve iz Slovenije. Ta turnir bi bil dvodnevni in bi se vsako leto odvijal v Sloveniji. Vse te pobude, ki so jih podali udeleženci na sestanku, bodo posredovane pristojnim predstavnikom Olimpijskega komiteja Slovenije.

Nikoleta Vajda Nagy
Foto: Ivan Lukan

Stres ali kako ohraniti ravnovesje v današnjih časih

Dandanes govorimo o stresu mnogokrat kot o civilizacijski bolezni urbane družbe. Stres pa ima sam po sebi pozitivne učinke, saj nam daje napetost, ki je potrebna za borbo v primeru negativnih doživljanj. Kadar pa njegova količina prestopi zdravo mejo, lahko povzroči celo telesna obolenja. Na temo ravnanja s stresom so pred kratkim v prostorih Slovenskega doma priredili strokovno izobraževanje, ki pa je bilo namenjeno tudi širšemu občinstvu.

»Evropski čezmejni projekt 'Mental Health' se izvaja že skoraj leto in pol. Ena od partneric, Mestna občina Monošter, prireja terapevtska srečanja za otroke in mladostnike in sedaj smo stopili v fazo programa, v kateri prirejamo strokovna izpopolnjevanja« - je povedala monoštrska koordinatorka projekta Gabriella Bauer. Izpostavila je še, da nudijo v novih terapevtskih prostorih

v mestu pomoč tudi odraslim osebam.

V svojem predavanju je klinična psihologinja dr. Lazáry Györgyné najprej orisala po-

pa okrnjene ali iz mozai-kov polbratov sestavljene družine« - je izpostavila predavateljica, ki poudarja, da v Monoštru spremljajo duševni

glavitvene značilnosti stresa, nato pa je spregovorila o duševnih težavah otrok. »Otroci imajo pravico do srečnega otroštva, ki ga razumevamo napačno. Ne gre za lastno sobo, televizijo in računalnik, prej obratno. Drugi problem otrok predstavljajo razkrojene družine. Otroci potrebujejo dva starša, ne

razvoj otrok in mladostnikov skrbni pedagogi. Starši pa mnogokrat pričakujejo od psihoterapevta čudeže, ki jih v resnici ni.

Psihologinja Margit Bogáth Sándor je predstavila razne tehnike za sproščanje stresa in negativne posledice izogibanja konfliktom. Psihijatrinja in zdravilka dr. Ágnes

Szabó pa je navedla naravne metode zdravljenja obolenj zaradi stresa. »Stres je bolezen zahodne civilizacije, saj smo se oddaljili od narave. Lahko povzroča obolenja srca, ožilja, glave, in je tudi vzrok oteženega dihanja in potenja rok. Napetost se ne sprošča, saj v sodobni družbi ne moremo zbežati kot nekoč. To moramo storiti v zavesti« - je poudarila strokovnjakinja, ki pravi, da smo lahko negativne vzorce odzivanja podedovali že od starih staršev. Je pa način reakcije v veliki meri odvisen od spola, starosti, družine posameznika in tudi od duhovnih značilnosti države, v kateri živimo. Kot zadnji predavatelj je Matej Lunežnik iz Slovenije teoretično snov prelevil v prakso. Svoje slušatelje je vključil v delo in jim predstavil (npr. dihalne) tehnike za sproščanje stresa. Obiskovalce je navdušil s svojimi namigi.

»Izvajamo programe za

ohranjanje duševnega zdravja« - nam je povedal projektni menedžer partnerske Občine Moravske Toplice Goran Pintarič in dodal: »Pomagamo ciljnim skupinam z različnimi težavami na različnih področjih, da lažje premostijo te težave. V Pomurju tovrstnega izvenbolnišničnega zdravljenja ni bilo, predstavljamo torej novost v pokrajini.« Koordinator je še izpostavil, da sodelujejo v projektu podobne organizacije na obeh straneh meje in je pomembna korespondenca strokovnjakov. Leti si izmenjujejo izkušnje, saj so težave v Pomurju in Porabju podobne.

V sklopu evropskega projekta se torej izvaja v obmejnih pokrajinah dragocena strokovna pomoč za tiste otroke, mladostnike in odrasle, ki so kakorkoli zabredli v duševne težave.

-dm-

Galerija Murska Sobota

SANDI ČERVEK – ONKRAJ SPOMINA

Uveljavljeni slovenski akademski slikar, Sobočanec Sandi Červek, je na novinarski konferenci pred otvoritvijo razstave

nih in na videz povsem črnih del. Razstava je letošnja zadnja v soboški Galeriji, odprta bo do 6. januarja 2012.

V dveh letih je akademski slikar Sandi Červek narisal več kot 200 del manjšega formata, od tega jih je 199 na ogled v soboški Galeriji do 6. januarja 2012.

povedal, da sicer natančno ne more pojasniti naslova svoje razstave *Onkraj spomina*, ki je nastajala zadnji dve leti, se pa povsem razlikuje od njegovih, doslej najbolj prepoznav-

Direktor Robert Inhof je o razstavi in njeni postavitvi v vseh prostorih Galerije - skupaj natančno 199 del - povedal, da so slike postavljene v obliki *iluzije horizonta*. Povedal je

tudi, da bodo razstavo prenesli prihodnje leto v ljubljansko Mestno galerijo, ko bo sočasno Sandi Červek slednjič dobil tudi svojo monografijo. V unikatne slike je vloženo veliko truda, in kar je tudi zanimivo, avtor je za vsako delo poiskal primeren, zanimiv naslov, denimo: *Pest, Rdeča nogavica, Tropski sadež, Krava, Gospa z očali, Leteči žabec, Zob* in tako vseh 199 domislenih, s sporočilom slike usklajenih poimenovanj. Rober Inhof je predstavil tudi razstveni program v letu 2012, ki bo temeljil na doslej standardni kakovosti in prepoznavnosti Galerije. Uvodna razstava bo v znamenju štirih domačih akademskih slikarjev: Sandija Črveka, Ignaca Medena, Franca Mesariča, ki zdaj razstavlja v prvi soboški zasebni galeriji Robin, in Mirka Rajnarja. Sledil bo izbor iz stalne galerijske zbirke, ko bodo pokazali najnovejše pridobitve,

od leta 2008 so bogatejši za 93 umetniških del, nato bo razstava iz zbirke Muzeja za konkretno umetnost iz Ingolstadta, v

nih veliko število skulptur iz papirja, ki so nastale ob večjih delih znanih umetnikov. Direktor Galerije je tudi povedal, da

Najnovejša dela Sandija Črveka se razlikujejo od dosedanjih, velikih in na videz črnih slik

naslednji razstavi *Naključja II* bo predvidoma sodelovalo štiri najst domačih in tujih likovnih umetnikov, še več pa v zadnji mednarodni razstavi iz Muzeja Regensburg, kjer bo postavlj-

si boljšega programa zaradi denarja, ki je na voljo, ne morejo privoščiti, in da se z razstavami in dejavnostjo vključujejo tudi Evropsko prestolnico kulture, Maribor 2012.

E. Ružič

»Edna duša te pripela do druge duše«

Na prvi den decembra so se v Slovenskom domi pá zbrali ljubitelji domanje rejči, šteri radi štejo slovenske knige. Na štrtom pa za tau leto slejdnjom srečanj z imenom Domanja rejč so leko najgir lidgé znauvič čüli misli slovenski pisatelov s sausednji krajin v Sloveniji. Istina, ka smo dva prekmurskiva pisatela, *Milana Vincetiča* pa *Dušana Šarotara*, lani že spoznali, depa smo gvüšni bili, ka do letos pá nika nauvoga povödali.

Pisatel, pesnik in publicist *Vlado Žabot* pa je biu oprvin na etakšom porabskom večeri. Naraudo se je nej daleč od vesi Razkrižje na drugoj strani Müre, tak ka je un tó prava panonska duša. Diplomero je na Filozofskoj fakulteti v Ljubljani, biu pa je novinar pri novinaj Delo, gde je dau idejo za nagrado kresnik za najbaukši roman leta. Sam je tó daubo veuke nagrade (kresnik, nagrada Prešernovoga sklada) za svoje kmične, mitološke romane. Sploj ga zanimajo stara slovanska (slavska) vörvanja, depa krščanjska ikonografija ranč tak. V najnovjšom romanu de piso o tem, ka se je godilo pred 3000 lejтами z lüstvami pri veukoj vodej Donavi.

»Več deset gezero lejt je minaulo pred našov civilizacijov. Lidgé mamo človečnost pa smo bole gloпки, smo nika več, kak ka probajo mediji nutpokazati. Inda je bila mitologija kak zakon: bogauvge so pomagali, če si vrli biu, pa kaštigali, če si kaj prauti skupnosti napravo« - je začno pripovedjati Vlado Žabot pa cüjdau: »Motiv Siná Božega je starejši od Kristuša. Indašnje lüstvo je ranč tak začütilo, če je nekaj povežani biu z bogauvi. Tej se ne smejo starati, zatok so njinoga siná po češčenji goraldüvali pa vöodebrali nauvoga. S smrtjov 'agnjeca' premíné vse, ka je lagvo. V modernom cajti je leko tau istina za voditele, kak so bili Napoleon, Hitler

ali Milošević.«

Lidgé v knjigaj pisatela blaudi jo po prazni, močvarnati krajinaj, so zgrablene duše, štere iškejo odrešenjé. »Gnesneden tó moremo poslušati zemlau, vodau, bregé, vejpa uni gučijo. Tau univerzalno energijo leko začütimo, če smo v

Samo zatok, če bi že pozabili: pisatel je gorraso v gorički Stanjecvi, po včenjej na ljubljanskoj slovenistiki pa dela kak škonik slovenskoga gezika na središnji šaulaj. Biu pa je urednik pri literarni revijaj, najbolje poznani pa je po svojoj poeziji, pesmaj. Njegve pesmi so dojo-

Prešeren pesem Pod oknom od pesnikovoga pradejdeka vkradno. (Kak pravi »originalna gorička« serenada: 'če je z drugim, aj ji nikdar ne zavré'). Pred cajtom je Vincetič pesmi pa pripovejsti oprvin v knjižnoj rejči napiso, pa je tak na prekmursko prejkobračo.

Na začetki svojoga pisatelskoga dela je Dušan Šarotar dosta piso o maurdji, v slejdnji cajtaj pa se je povrno na prekmursko raven. »Če bi tau dvaue nej bilau, bi nej začno pisati. Bajdvaue leko povežemo z žalostjov, ka je tau gnaki sentiment. Ranč tak leko povežemo knjižno pa domanjo rejč. Ge sem nikdar nej zavolé batriven biu, ka bi prekmurski piso, samo gda pa gda kakšo pesmico. V šauli smo se učili pisati knjižno, depa prva rejč moje dece je bila donk prekmurska« - je svoje misli povödo pisatel pa cüjdau, če nega duše, ne moremo pisati. Leko je tau krščanjska ali ovaška duša, važno je, ka smo več, kak ka samo vidimo.

Prekmurski pisateu je povödo pripovejst o židauvskom fotografu s Šalovec, o šterom je prešto v edni knjigaj o Šalovci. Toga fotografa so na konci druge bojne deporterali v Auschwitz. Gda so njegvi ram poderali, so najšli cejli kufer kej pov. »Pogledno sem si kejpe, pa sem si pravo, ka morem napisati roman« - je povödo Šarotar.

Pisateu pa je letos vleti emo razstavo s svojimi pesmimi pa kej pami na temo »Duša«. Tau je rejč, štero leko od Šarotara dostakrat čüjemo: »Duše se najdejo, brezi nji bi se lidgé nej najšli. Edna duša pa te pripela do druge duše. Domanji mi pravijo: ne moreš vsega delati. Ge pa pravim: delam tau, ka me zové, ka má dušo.«

Letošnja serija domanja rejč se je končala s štenjom iz romana Dušana Šarotara (*Vesna Radovanovič* je štela v prekmurskoj rejči), za konec pa smo leko čüli 'vkradnjeno pesem' Milana Vincetiča 'Pod ouknom', štero je spejvala na CD-ni *Klarisa Jovanovič*. Porabski bralci so se v Monoštri zbrali štirikrat, od organizatorov pa smo dobili obečanje, ka do probali prišešnje leto dale pelati tradicijo.

Na zadnjaj Domanjoj rejči so bili gostje Milan Vincetič (z lejeve), Vlado Žabot pa Dušan Šarotar

skladi s sebov. Če čüjemo tüučo, čüjemo dosta vse. Ovak razmejmó drejve, pa nam je istina bliže. Ta harmonija je odrešenje, nika drugoga« - je svojo pripovejst končo Vlado Žabot. *Simona Cizar*, štera je pogučavanje s pisateli vodila, je preštela eden kračiši tau nauve pesnitve štajerskoga pisatela, štera guči o takzvanom mitološkom 'svetom zdavanji'. (Simbolično: zdavanje lübezni pa smrti.) Svoj ep je pesnik napiso v sigurnom ritmi, hekсамetri, ka je rejdko v slovenskoj literaturi. Ritem je pelo poslušalce, šteri so čüli, kak so Marico (lübezen) njeni bratke odali tihinci (smrt). Če pa je molitev Marice k baugi groma pomagala, leko zvejmo, gda de pesnitev gotova.

Milana Vincetiča dobro poznamo kak pisatela v domanjoj rejči, dosta njegvi pripovejsti smo leko prešteli v naši novinaj, kalendaraj pa knjigaj.

brnauili na več mali pa veuki gezikov (»Malo sem što svojo pesem v törskom geziki, pa sem nej znau, če sem go ge napiso.«)

Kak je sam pravo, je Vincetič na večeri »goričansko tamlató«: »Verzuške mi brž gratajo. Gnauk sem piu kafej, pa je na šalici lejpa šminka bila. Brodo sem, ka bi ge tó rad šalica biu. Gda sem zalübleni, pišem lübezenske pesmi. Sploj rad pa napišem pripovejsti za Porabce. Tau me spomina na mlašeča lejta, kak mi je na priliko stric dau telefon iz čokolade.«

Gorički pisateu je prišo brezi svoji aukul pa je mogo tak šteti (»Gospaud püšpek Smej so mi pravli: v vaši lejtaj sem ge tó nüco aukule, zdaj pri 85. pa več nej«). Milan Vincetič je prešto pesem o Gambeli, s šterov maškarov so nji kak mlajše postrašüvali. Zvödali smo pa tau tó, ka je France

Gnesneden že dostakrat včasi po domanje piše, dosta pa preobrača od drugi pisatelov tó. »Prešto sem dober roman od Dušana Šarotara pa sem si pravo: nemo ga mogo dojobrnaviti, ka je žmetno. Te pa se mi je prišikalo, če rejsan je nej vsaka rejč djenau na mesti. Na konci mi je eške žau bilau, ka je gotovo, tak sem nutspadno« - je o svojom najnovjšom deli povödo pisatel Milan Vincetič.

Pri stoli pa je sejdo pisateu té knjig ('Ostani z menov, duša moja') Dušan Šarotar tó, štero knjigo do bralci novin Porabje dobili za božični dar. Šarotara smo leko spoznali že lanjsko leto tó, samo en par rejči za ponovitev: pisatel, kritik in pesnik je po rodi Prekmurec, zdaj pa živé v Ljubljani. Piše za literarne revije, je urednik pri založbi Beletrina. Gor je vzeu 6 dokumentarni filmov pri RTV Slovenija.

OD SLOVENIJE...

Slovenija v tretjem četrtletju s padcem BDP

Slovenski bruto domači proizvod (BDP) se je v tretjem četrtletju v primerjavi s četrtletjem prej prilagojeno za vplive sezone ter delovnih dni zmanjšal za 0,2 odstotka, na letni ravni pa je padec obsega gospodarske aktivnosti znašal 0,1 odstotka. Ob neupoštevanju sezonskih vplivov in učinka delovnih dni je bil padec gospodarske rasti v tretjem četrtletju na letni ravni 0,5-odstoten, je sporočil državni statistični urad. S tem je Slovenija po petih zaporednih četrtletjih rasti vnovič zabeležila zmanjšanje gospodarske aktivnosti. Skladno z zadnjo napovedjo Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) bo Slovenija po letošnji enoodstotni gospodarski rasti v letu 2012 zabeležila le 0,3-odstotno rast, v letu 2013 pa 1,8-odstotno. Napoved rasti za prihodnje leto je tako občutno nižja od vseh ostalih dosedanjih napovedi pristojnih institucij.

Nova lastnika Mure napovedujeta povrnitev ugleda blagovnih znamk

Aha Skupina, ki je v lasti Mojce Lukančič in Nigela Buxtona, je plačala še zadnji del kupnine za premoženje Mure v stečaju - med drugim družbo Mura in partnerji, proizvodne prostore v Murski Soboti in blagovne znamke - v višini 1,8 milijona evrov in dobila tudi 4,4 milijona od skupno 5,8 milijona evrov državne pomoči. Nova lastnika zdravega dela nekdanje Mure sta povedala, da nameravata povrniti ugled Murinih blagovnih znamk, pritegniti ljudi z mednarodnimi izkušnjami v dizajnu in trženju, Murinim tradicionalnim oblačilom dodati "mladostno igrivost" ter se spopasti s konkurenčnostjo in usposabljanje kadre. V Murski Soboti želita ustanoviti tekstilno šolo in šolo za oblikovanje. V družbah Mura in partnerji ter Aha Moda, ki se bosta prihodnje leto združili v Aha Muro, je zdaj zaposlenih 1563 delavcev, prav toliko pa jih mora imeti novi lastnik zaposlenih za nedoločen čas, da mu pripada omenjena državna subvencija. Drugi del subvencije (1,4 milijona evrov) bodo dobili prihodnje leto. V prodajnem paketu, ki ga je Aha Skupina kupila na dražbi za skupno 9,65 milijona evrov, so bili družba Mura in partnerji, ki vključuje družbo Mura EHM (Evropska hiša mode), zagrebško družbo Mura, trgovina in storitve, blagovni znamki Mura in e.mura ter nepremičnine in oprema na matični lokaciji v Murski Soboti.

Karažna števanovska folklora na miklavžovo v Miklavži

Mlašeča folklorna skupina Slovenske zveze iz Števanovec je letos pa dobila pozvanje od šaule Miklavž pri Ormožu. Šaula je vküper z domanjim Kulturno-

té program prej vsakšno leto takšno veliko poštenje má v vesi pa okaulici. Nej čüda, program je bijo za vöpostavit valaun, na visikom nivoji, veseli, karažen pa

Števanovska mlašeča folklorna skupina je zaplesala odrsko postavitev Marije Rituper Démo na gostüvanje

turističnim dröjštvo 3. decembra pripravila veliko, pestro tradicionalno prireditev z naslovom »Na Miklošovo leta...«, prejšnji večer pa folklorni gledališki večer. Na programi se je nota pokazalo sedem folklorni skupin, zvöjn skupine iz Rogaške Slatine

trno dobro režiran, pripravljen. Kak če bi vsi mlajši, naši ranč tak, furt tau delali! Skur prejk dve vöre se je samo plesalo, popejvalo, igralo, gnauk-gnauk je lerenca vred djamavala svoje mlajše v šauli, pa nišoga guča, nišoga pozdrava, kak je tau po-

Vsi nastopajoči na odri

pa Porabja so bile vse domanje. Ta ves je pri tau tala fejs bogata. Mali mlajši z vrtca pa šaularge so sami meli tri fejs velke pa dobre skupine, kulturno dröjšтво pa mladina v vesi pa dve vözraščene. Na folklornom večeri je dobila rejč fejs sigurna lerenca s svojimi maljši v šauli, pri standaj so se pa »odavale« domanje pečene dobraute. Dvorana za prejk dvestau lidi je mala bila za lidi,

navadi. No, naši števanovski mlajši so pod vodstvom Marije Rituper pa Anice Salai tü redno vödjáli zasé. Na fudi ji je sprvajo Boris Velner na violini pa šaular Miha Kos. Odrska postavitev Marije Rituper »Démo na gostüvanje« je na pravom mesti bila naprej dana, dvorana je tak li štrmala od ploskanja. Tau so si fejs zaslöjžili vsi.

Klara Fodor

Pismo iz Sobote

Nejma tašča

Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je prajla, ka več nede gučala. Je prajla, ka ene rejči več ne povej. Je prajla, ka se več nigdar ne zglesi. Tak je prajla pa lampe doj zaprla. Na, trbej prajti, ka sam nej zatoga volo žalosten grato. Moram prajti, ka sam tak malo veseli grato. Pa moram prajti tau tö, ka so se mi vüje tak malo spočinoule od njenoga lobotanja. Zdaj leko na méri televizijo gledam. Niške kcuj ne komentejra. Radio vcejlak sam igra, nega nikoga, ka bi cejli čas kaj kcuj prpovejdo. Pri obedi lepou na meri gejmio. Nej trbej cejli čas komi nazaj gučati, kak žmano gesti mamo pred seuv. Kak žmano gesti je gé, pa je sploy nej žmano. Tadales nam več nej trbej poslušati klajfe, kak je gé pri prvon sausedi pa kak je gé z našim krčmarom, koma je žena vujšla z drugim moškim, sto je ženo tanjau, koma je stoj mrau pa zakoj ma tista dalešnja sausedica vsigdar plavo okau. Tak nagnauk je račun za telefon vcejlak mali grato, ranč telko, ka kaj plačamo. Več vsikše pau vöre ne zové svoje padaškinje Rozine, trno mautdre ženske, več ne zazazvle na radio za nikšne naute, ka de poslušala pa na tiste kvize tö več ne zové. Kak povedano, telefon je vcejlak nejmi ostano.

Ge sam go pito, zakoj vcejlak tüuma ostane. Sam go pito pa je nej nika nazaj prajla. Samo je prsta na lampe djala pa tau zname-nüje, ka rejsan več nika ne povej. Kak je prajla, tak je naprajla. Dobro, sam si pravo pa sam ženo pito, če kaj od toga vej. Nika mi je nej vejdra prajti. Pa sin pa čerka sta ranč tak nika nej vejdra, zakoj je vcejlak nejma gratala. Te pa aj bau, kak je!

Trbej pa prajti, ka je tau njeno delo lidam brž na vüje prišlo. Kak bi pa nej? Vej je pa v bauto šla. Tam je edne rejči nej prajla. Nika! Samo je paper ta podržala pa njoj je bautoškinja dala, ka je tam gor pisalo. Pa je šla eške v krčmo na kefej. Krčmarica go je pitala, ka prosi, una pa je samo na mašin za kafej pokazala. Kcuj pa je eške na cecke pokazala, ka je nut v kafej eške mlejko dobila. Kak bi po takšnom nej vefelega gučali?

»Ti, rejsan se njoj je zmejšalo?« me je pito mesar Pali.

»Ka, ta si go po glavej vdaro, ka je nejma ostanola,« je vedo od toga največ frizer Ojca.

»Bauga ženska, ka si go tak na nikoj djau,« se je z meuv korila bautoškinja Biba.

Bole sam njim tumačo, ka je tau njena vola, menje so mi vörvali. Pa sam njim po tejm enjo tumačiti. Pa sam se zavolo njinih gučov nika nej sekejro, nejsam emo lagve vole, kak bi si stoj leko brodo. Samo neka sam si nebesko želó. Pa si eške zdaj želejm. Želejm si, ka bi vsi naši prejnji političarge, ka nam vsefele obečavajo, tö tak nejmi ostanoli kak moja tašča Regina, trno čedna ženska. Vaaaaaaj, kak bi tau lepou bilau! Si leko broдите? Uni bi samo delali pa nika nej pripovejdali, kak so uni gé pošteni, kak samo na nas brodijo, kak so uni nika nej vkradnoli, kak cejli sijajo od poštenja. Baug moj, kak bi tau lepau bilau!!! Po tejm, gda vcejlak nejmi ostanejo, do dun kaj delali tö pa rejsan kaj napravijo za naše dobro. Depa, uni ne poznajo moje tašče Regine, trno čedne ženske, ka bi tau leko vidli. Pa bi vpamet vzeli, kak vüjan dobro deje, gda te niške ne vmardja s sumarijami.

Miki

Kak duga je paut Miklauša do Sombotela?

Djaužek je cejli den nej mogo dobro poslušati v šauli, komaj je čako, ka se včenjé konča. Istina, ka je v šaulo samo eške tri

bili, vsi so namalali Miklauša na bejle papére, ništerni pa so redečomi pūšpeki spejvali pa pesmi gučali tō. (Edni so

svetoga Miklauša čakali, je predsednica sombotelske Slovenske manjšinske samouprave *Marija Kozar* držala

čic, na predstavitvi je bilau več kak 150 lūdi. Na Narodnostnom dnevi so leko mlajši spoznali dostafele tradicionalni meštrij. Sombotelčarge so se srečali s partnerskimi društva-mi (Andovci, Cankova, Murska Sobota), na prauški pa so bili na Sveti Višarjaj (Italija) pa v slovenskoj krajini Dobrepolje. Cejlo leto so člani društva sodelovali pri spominskem leti Avgusta Pavla.

Peneze za delovanje in programe je dobila sombotelska samouprava letos od države pa od varaša Somboteu. Društvo pa je dobilo pomauč od Zveze Slovencev na Madžarskem in iz Slovenije od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Za drugo leto so voditelji organizacij že napravili plane. 21. januara bau tradicionalni slovenski ples, obiski partnerski društev do se dale pelali. Na prauško dejo v krajino Savinjska regija (na slovenskom Štajerskom), za člane društva pa do dale plačūvali novine Porabje.

Na srečanje z lūstvom pa obisk svetoga Miklauša je prišlo spoj

»Vrli ste bili, prineso sem vam nika slatkoga!«

mejece odo, pa so ma starejši podje gučali, ka je tau nika nej istina o redečom pūšpeki. Djaužek je nej dau valati. Po šauli je zo svoj obed, odklantivo domau pa tačas, ka je mati domau prišla, svoje črejlve vse lepau spuco. Špile so ga nej brigale, je sejdo pri okni pa gledó v nebo, če se donk pokažejo sani z djele. Gda se je nauč spistila, je že trūden biu, depa je žmetno tazaspo. Senjo je o snegej, šteroga je tiste zime nej bilau. Gda ga je mama zrankoma zbidila, je v črejlvaj včasi najšo čokolado pa mandarine, štere je tak rad emo. Veuki podje so nej istino meli! – si je brodo, gda je veselo leto v šaulo.

Slovenske mlajše v Somboteli je dober stavec gorpoisko en par dni prva. Kauli dvajset mali dejkeu pa pojbov se ma je poklonilo z veukim »Dober večer!«, gda je nutstaupo na dveraj slovenskoga kluba. Malo se je žaurdjo, ka je žakeu žmeten biu, pa ga je križ bolo, pa ka je paut s Sövera duga bila. Čūu je prej, ka so v Somboteli vrli pa flajnsni mlajši, tak ka jim je s svoje fabrike prineso lejpe dare. Mlajši so radi

se zatok malo bodjali, tak ka so eške tau pozabili, kelko lejt majo.) Dober stavec je stariše, stare stariše tō nej pozabo, vsikši je donk en malo saloncukera daubo. »Zdravi

srečanje z lūstvom (közmeghallgatás). Povödala je, ka je ciu domanjoga društva pa samouprave (šteriva mata vküper programe) gordržanje gezika, kulture pa tradicije Slo-

Na srečanje z lūstvom je prišlo dosta članov sombotelskoga društva

bojte, friški bojte« - je eden od članov društva vsikšoma s krpačom vauščo srečno nauvo leto.

Tačas, ka so eške vsi zamaj

vencov v glavnom varaši Železne županije. V leti 2011 so meli 34 programov. Samouprava je vödala CD od domanje pevske skupine Sombotelski spomin-

dosta sombotelski Slovencev s svojimi držinami. Najbole koražni so eške dugo v nauč spejvali porabske pesmi.

-dm-

... DO MADŽARSKE

Poslanski klub FIDESZ-a razpravljal o šolskem zakonu

Prejšnji teden je poslanski klub vladajoče stranke FIDESZ usklajeval šolski zakon z državno sekretarko za šolstvo Rózso Hoffmann. Omenjeni zakon naj bi parlament sprejel 19. decembra. Poslanci FIDESZ-a so v parlament vložili približno petsto dopolnil. Na usklajevanju je bilo največ govora o predšolski vzgoji in o celodnevni šoli. Po zakonskem osnutku naj bi bila obvezna 3-letna predšolska vzgoja, torej bi moral otrok obiskovati vrtec od tretjega do šestega leta. O tem vprašanju tudi člani poslanskega kluba niso enotni, kajti predsedniku parlamentarne šolske komisije bi se zdelo zadosti, če bi otroci od četrtega leta obvezno obiskovali vrtec. Za razlog je navedel, da družine, ki pripadajo srednjemu sloju, rade dalj časa zadržujejo svoje otroke doma. Bivši šolski minister Zoltán Pokorni bi vsekakor spodbujal, naj otroci socialno šibkih družin od tretjega leta starosti grejo v vrtec. K temu se nagiba tudi premier Viktor Orbán.

Tudi o obvezni celodnevni šoli, ki jo osnutek predvideva, še ni odločitve. Po dopolnilu stranke naj celodnevna šola ne bi bila splošno obvezna, uvedli naj bi jo le tam, kjer bi za to prosila lokalna oblast.

Po mnenju premiera je šole potrebno obvezno poddržaviti, kajti med njimi je zelo velika razlika tako v opremljenosti kakor tudi ravni pouka. Če bodo šole državne, bo država določila vsebino pouka (nacionalni učni načrt), zagotovila plačo učiteljskega kadra in imenovala ravnatelja, je povedal premier. Samoupravam ostane le vzdrževanje stavb.

Razstava v spomin Jožeta Vilda

16. decembra ob 16.30 uri bodo v Slovenskem domu v Monoštru odprli likovno razstavo v spomin Jožeta Vilda. Razstavo prirejata Zveza Slovencev na Madžarskem in likovna sekcija LIKOS DU Murska Sobota.

Potovanje v najjužnejšo državo EU – na Malto (1)

»Malta? – Hmmm... ali govorijo tam ljudje italijansko?« pomisli veliko ljudi, ko sliši

letališče, sva poiskala taksi, ki naju je odpeljal v hotel. Taksist – kot tudi ostali voz-

Malta se nahaja med Sicilijo in Afriko. Na mali fotografiji malteški kovanec

ime države. Na sredini septembra se je rodila ideja, da greva s prijateljem na Malto. Ko smo se namestili na leta-

niki – je vozil po levi strani ceste, ob kateri smo videli angleške telefonske govornice. Takoj smo se spomnili,

Glavno mesto Malte se ponaša z mogočno trdnjavo

lu malteške letalske družbe, so nas pozdravili: Mer ba fis-Air Malta! Nixtiqulkom titjira tajba g al Malta. Grazzi! Pozdravljamo vas na letalu malteške letalske družbe. Želimo vam prijeten let! Hvala. Razen besede »grazzi«, ki se sliši podobno kot sicilijski dialekt, ostale besede niso bile podobne italijanskemu jeziku. Maltežanski jezik je nastal iz arabskega dialekta, je edini semitski jezik, ki ga pišejo v latinici in tudi edini semitski jezik v Evropski uniji. Maltežani so edini krščanski narod, ki bogu rečejo Alah. (Beseda v arabščini pomeni bog.) Ko sva na Malti prispela na

Značilni balkoni v mavrskem slogu

da je bila Malta do leta 1964 kolonija Velike Britanije. Od tistega leta je otok samostojna država, ki meri 316 km² (približno desetkrat manjša kot Železna županija).

Nahaja se v Sredozemskem morju med Sicilijo in severno Afriko. Od leta 2004 je članica Evropske unije. Naslednji dan sva obiskala Valletto, glavno mesto Republike Malte. Ker sva prišla iz Švice, sva najprej zamenjala denar. Malta je od leta 2008 članica evrskega območja. Prvič sva videla malteške kovance, na katerih je znani malteški križ, ki je simbol nekaterih viteških redov, med njimi katoliškega Reda malteških vitezov in protestantskega viteškega reda Johanitov.

Prvo, kar nama je padlo v oči, je bilo, da je mesto obdano s trdnjavami in mogočnimi grajskimi stenami. Malteško glavno mesto je odigralo v zgodovini evropskega krščanstva pomembno vlogo. Malteški vitezi so leta 1565 uspešno ubranili otok pred napadi osmanskega cesarstva in tako zaustavili širjenje islamske vere na jugu Evrope. Eno leto po uspešnem boju so v imenu Velikega mojstra Jeana de la Valette položili temeljni kamen za mesto Valletta. Tako v glavnem mestu kot drugje po otoku se opazijo

s takih balkonov lahko opazovale dogajanja na ulici, ne da bi bile opažene. Balkoni so služili tudi za prezračeva-

Najprej sva bila namenjena v majhno ribiško naselje na jugu otoka, v Marsaxlokk. Vasica je zelo znana po svo-

Pisani ribiški čolni

nje stanovanj. Večina balkonov je lepo okrašenih.

Drugi dan najinega bivanja na Malti sva se napotila po otoku. Pri tem sva se posluževala javnega prevoza. Malta ima zelo razvejane

jih pisanih ribiških čolnih, ki se jim reče 'Luzzu'. Na nosu čolnov so naslikane oči, ki naj bi varovale ribiče pred nevarnostmi. V vasici Marsaxlokk imajo vsak dan ribjo tržnico, kjer prodajajo sveže, ponoči ulovljene ribe.

Ribja tržnica v vasici Marsaxlokk

avtobusne proge, ta storitev je ena najboljših v Evropi. Vsako naselje na otoku je z avtobusno linijo povezano z glavnim mestom. Avtobusi vozijo vsakih petnajst minut. Za 2 evra 60 centov lahko ves dan potujete po celotnem otoku (tako je vsaj bilo septembra 2011). Avtobusi so udobni in klimatizirani. Tradicionalnih, rumenih avtobusov iz kolonialnih časov na rednih progah ni več, lahko jih pa najamete za posebne vožnje.

Poleti in jeseni, ko je sezona polenovk, na jedilnikih vsepovsod na otoku najdemo tipično jed iz te ribe, ki se ji pravi "Lampuki". Tudi midva sva jo poskusila, zraven sva pila osvežilno pijačo, ki jo pripravljajo iz značilnega sadja Chinotto (grenka pomaranča) in iz raznih zelišč. Pijača se imenuje »Kinnie«.

Tibor Horvat in Joël Gerber

OTROŠKI

MRAVLAK LEJKI

V velkom mravlinjeki je bilau dosta mravel. Depa, ednoj mravli je v tistom mravlinjeki nej dobro bilau.

»Ge sam nej mravla! Ge sam moški! Ge sam mravla, nej pa mravla. Ge sam mravlak Lejki. Pa zato, ka neškem mravla ostanoti v etom mravlinjeki, dem ge po svejti vcejlak po svoje, « je strauso svojo mravlečo glavau.

Pa je tak tō bilau. Mravlak Lejki je odišo na svoje.

Sirove lūknje

Lejki je na svoji pouti po svejti najšo eden velki, nej bejli pa nej žuti potač. Na, tak je vōvidlo, kak bi biū potač. Depa, neje ležo nin v šanci. Pa je nej biu talūčeni. Pa tapozableni tō nej. V njega se je zaletō v ednon rami. Na, skur se je zaletō, ka ga je vertinja ranč s stola vzela pa ga v špajz nazaj dala. Ranč te ga je doj dala, gda je mravlak Lejki tam nika plezo.

»Na skur bi me zaodo té potač. Skur bi me podvozo,« se je stavo Lejki.

Odo je kauli njega, ga gledō pa prdišo.

»Té potač pa trno dobro sago ma,« si je brodo.

Tam na enon kraji pa je eden tau potača faliu. Pa tam so se njemi pokazale lūknje.

»Na, te lūknje do moj nauvi daum,« si je pravo pa se v eno lūknjo nut potegno.

Tam si je dolejgo pa pomalek grizo tisto, za koj si je brodo, ka je gé potač. Že bi skur zaspo s punim črvaum, gda nika čūje. Čūje, ka neka ali nekaj eške bole na glas kak pa un, grize po tom potači. Grize pa li grize pa vse bole na glas, pa vse bole skrak.

»Tau pa nede dobro!« je skočo na svoje tenke mravleče noge. »Tau nikak nede vredi!« se je kcuje eške postrašo.

Tisto pa je tadale grizlo, se kcuje žmajalo pa cmofkalo.

»Tau pa trno dosta mravel mora biti, ka tak na glas grize po potači.« Neje dugo trbelo, gda je zagledno. Gda je zagledno najprva nekšen čaren naus po tejm bajusi pa že po tejm dva ostriva zoba. Tejva ostriva zoba sta strūgala nut po potači pa delala vse vekšo pa vekšo lūknjo. Vō nad tisto lūknjo so pomalek poglednole oči. Pa so ga vpamet vzele tō.

»Ti, mravla! Ti, mravla, ka iškeš v mojom siri?« je pitala, vej pa tau že vejte, ga je pitala mala mūš.

»Ka se pa tak gora prosiš!? Ka delam, ka delam? Tau bi ge tebe leko pito. Ge sam prvi prišo v té potač,« se je za sebe gora vzeu mravlak Lejki.

Mūš se je eden čas smedjala pa po tejm dun povedala, ka je gé.

»Kak prvo, tau je nej potač! Kak drugo, tau je sir. Pa kak tretje, sir je za mūši, nej pa za mravle.

»Kak prvo, ge sam nej mravla. Kak drugo, ge sam mravlak. Pa kak tretje, ge sam mravlak Lejki, ka 'š vedo!« se je nej dau doj poglednoti Lejki.

Mūš ga je gledala. Ga je gledala pa nej vejdlā, ka aj nazaj povej. Pa je zatoga volo nika nej prajla. Samo je tadale grizla sir. Mravlak Lejki je odišo tadale vcejlak po svoje po svejti. Vej pa s tak gizdavim stvorenjon dun saused ne more biti, ka nej?

KOTIČEK

Miki Roš

Miloščina
(angleška prpovejst)

Edna stara ženska je stala na krama poštuje. Od mraza je drgetala kak šiba na vodej. Močan vōter je pijo pa je snejg noso, liki ona je samo stala na ednom mesti pa čakala, leko dunk nekaj pride pa go vpamet vzeme. Nej dugo potejn je prišo eden gospočki človek, fejest vōnaravnjeni. Bundasti rejkli je emo na sebi, pa dobre bundaste rokajce na rokaj. Pomalek je stapo mimo ženske, štera je kaudivala. Za moment se je stavo, kak če bi ji kakšen dar sto dati, dapa premislo si je. Bojo se je dola-potegniti rokajce, ka bi ga te zeblo v rokē. Milostno je gledō sirauto žensko, dapa pogled je njej nej pomagō. Samo telko ji je pravo: »O, ti stara sirauta, kak je žalosten tvoj žitek, ka v takšnom mrazi moraš na miloščino čakati.« Ženska je nikaj nej prajla, te reči so ji tō dobro spadnile. Gospaud se je pa eštje bola notapotegno v svojo toplo bundo pa se je paštjo domau.

Kumaj je taodišo gospočki človek, se je eden lejpi kočū stavo pri srmačkoj ženski, steroga so štirge konji vleklji. V kočūji je sejdo bogati človek. Kak je zagledno drgetajōčo žensko, je stano s kočūjom. Naprej je vzejo svoje lajštre, na nagli je opro dvera kočūja pa je brž lūčo pejnez v snejg. Potistom je vpamet vzejo, ka je sirauti zlati pejnez lūčo. »Ej, ej,« je mrnjavo sam sebi, »vej bi pa

tau ženski menje tō dojšlo. Dapa nika ne deje, zavolē bogati sem, ka včasim leko dam zlati pejnez kakšnoj sirauti. Gda je domau prišo v svojo velko palačo pa je sejo za sto, steri je nabit bijo z vsikšefeledobrotami, ma je pa napamet prišla sirauta ženska. »Ej, ej, zatok sem dunk dosta pejnez

dau sirauti ženski,« si je zmišlavo. »Zdaj že vseedno, vej mi pa Baug nazaj plače.«

Med tejm časom je bogati človek, steri je pejški srečo sirauto žensko, tō domau prišo. Dola si je sejo za sto, liki eden falajček gesti ma je nej dola išo po guntanji. Vsigdar ma je sirauta ženska na pameti bila. Na nagla je gorskočo pa scingo slūžabnici, pa ji je zapovedo, naj eštje za ednoga čleka deje na sto telejr pa escajg. On se je pa vzejo pa na tisto mesto išo, gde je sirauto žensko srečo.

Ženska je eštje itak tam bila pa iskala zlati pejnez. Raz-

kapala je z gaulimi rokami v snegej, dapa zlatnika nej najšla. V svojom srmačkom, ronjavom gvanti je drgetala, skunzé so ji pa li tekle z oči.

Gda je bogati človek do nje prišo, go je pito, ka dela tū v taum mrazi.

»O, gospaud, ne pitajte,« je odgovor dala, »edna dobra dūša

mi je zlati pejnez ličila, pa ga ne najdem.«

»Ne išči ga, ka ga tak ne najdeš. Liki pojdi z menov v moj ram.« S tejm go je za rokau prijō pa go je sprevedo na svoj daum. Tam go je dola-posado za sto, ji je ponūdo gesti,

naj si vzeme pa se do sitnosti nagej. Po obōdi ji je eštje dostā darov tō dau.

Tisti večer so angelge v nebesaj v svoje zlate knjige notraspisali dobro činenje, ka so na Zemlej vidli. Gora so spisali ime tauga človeka, steri je oprvin nej emo smilenja nad sirauto žensko. Ali gda je goraprišo, ka je nej dobro včino, je iz srca požalūvo svoj grej pa ga je popravo. Liki nej so zapisali ime tistoga človeka, steri je dau en zlati pejnez, liki po tistom ma je žau bilau zanga.

**V domanjo rejč
prejknapisala:**

Ema Sukič

Iščemo njive pa tranke za Vzorčno
kmetijo (mintagazdaság)
na Gorenjom Seniki

S finančno pomočjauv Republike Slovenije, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bau na Gorenjom Seniki napravljena vzorčna kmetija. Projekt vodi *Razvojna agencija Slovenska krajina*. V tej gazdiji mo meli krave, mo delali na njivaj, kosili tranke, spravljali mo se pa ešče s turizmom. Tak računamo, ka leta 2013 bi bile že krave na kmetiji. Za živino pa že pricajti moremo najti tranke, stere mo kosili pa gé mo pasli, pa njive tō, stere mo delali. Etak čakamo, da se glasijo vsi tisti, steri so parpravljeni nam dati v zarado tranke ali njive za obdelavo na Gorenjom Seniki. Zemlé bi vzeli v zarando za 20 lejt. Prosimo, ka nas pozovete na telefon 06 30 217 5455, leko pa nas osebno tō poiščete: Viktorijo Hanžek na Gorenjom Seniki, Ildiko Windisch v Slovenskoj vesi pa Andrejo Kovács v Varaši.

6.05 KULTURA, ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 PRIHAJA NODI, RIS., 10.20 KRAVICA KATKA, RIS., 10.30 PALČEK SMUK IN ZVEZDE, RIS., 10.35 NOČKO, 10.50 MAKŠ, DAN. NAN., 11.20 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, 11.30 GLASBENA ŠOLA (ŠALA), 12.00 POROČILA, 12.05 PLATFORMA: MUZEJ SODOBNE UMETNOSTI METELKOVA, 12.35 KNJIGA MENE BRIGA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 ČRNO-BELI ČASI, 16.00 SLOVENSKI UTRINKI, 16.25 BABILON.TV, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.50 POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 18.25 BALI, RIS., 18.40 KANOPKI, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 POLNOČNI KLUB: PRAZNIKI PRIHAJAJO, 0.15 SINOV ANARHIJE, AM. NAD., 1.05 POSEBNA PONUDBA, 1.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 2.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.45 INFOKANAL

PETEK, 16.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 11.35 MAGAZIN V ALPSKEM SMUČANJU, 12.05 ALPSKO SMUČANJE, SVETOVNI POKAL: SUPERVELESALOM (M), 13.40 VIDEOZID, 14.30 OSMIDAN, 15.00 FIRMA. TV, 15.40 KRAJI IN OBIČAJI, DOK. ODD., 16.10 CIRCOM REGIONAL, 16.40 ČRNO-BELI ČASI, 16.55 KNJIGA MENE BRIGA, 17.20 MIGAJ RAJE Z NAMI!, 17.50 ALPSKO SMUČANJE, SVETOVNI POKAL: SUPERVELESALOM (M), 18.50 JUDO: GRAND PRIX, 20.00 RESNICA JE TAM ZUNAJ ALI RESNIČNA ZGODBA O PROTOKOLIH SIONSKIH STAREŠIN, DOK. ODD., 20.50 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 21.40 SLEPOTA, KOPRODUKCIJSKI FILM, 23.40 MALA SELIVKA, DOK. ODD., 1.05 VIDEOZID, 1.55 ZABAVNI INFOKANAL.

SOBOTA, 17.12.2011, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 AJKEC IN PRAVA FREŠKA, 7.20 NOČKO, 7.35 STUDIO KRISKRAŠ: SKRIVNOSTI, 8.20 RIBIČ PEPE, OTR. SER., 8.35 IZ POPOTNE TORBE: IGRAJMO SE, 8.55 BINE: ZVEZDICE, LUTK. NAN., 9.15 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.00 V DOTIKU Z VODO, AVSTRAL.-NEMŠ. NAN., 10.35 POLNOČNI KLUB, 11.55 TEDNIK, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.30 SENCA SKANDALA, AM. FILM, 16.05 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.25 NA VRTU, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 SOBOTNO POPOLDNE, 17.25 PRENOVA DOMA, 17.30 KDO IMA PRAV?, 17.45 JERMANOVO OKO, 18.30 OZARE, 18.40 FIFA IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJI, TVOJI, NAJINI, DRUŽ. NAD., 20.30 PISANI PAJČOLAN, AM. FILM, 22.40 KULTURNI VRHOVI: GRAD NAD SLOVENJ GRADCEM, DOK. SER., 23.10 POROČILA, 23.45 OZEMLJE NA PREPIHU, 23.55 BOJ ZA KRI, KOPRODUKCIJSKI FILM, 1.30 OZEMLJE, 1.35 DNEVNIK, 2.00 UTRIP, VREME, ŠPORT, 2.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.50 INFOKANAL

SOBOTA, 17.12.2011, II. SPORED TVS

7.45 SKOZI ČAS, 8.00 POGLEDI SLOVENIJE, 9.25 POSEBNA PONUDBA, 10.00 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SMUČARSKI TEK, 10.10 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: VELESALOM (Ž), 11.00 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: TEK NA 15 KM (M), 12.20 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SMUK (M), 13.20 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: TEK NA 10 KM (Ž), 13.50 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: VELESALOM (Ž), 14.15 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SKOKI, 15.30 JUDO: GRAND PRIX, 16.30 ČASTNI KROG, PREGLED SEZONE FORMULE 1, 17.00 PLANET ŠPORT, 17.25 RUTH 246.8, DOK. FILM, 18.40 ZDRAVKO ČOLIČ – GLASBENI OGENJ, KI GORI ŽE 40 LET, 20.00 TRENDOVE NAGRADE, 20.30 GALA KONCERT, 22.00 NA LEPŠE, 22.25 SOBOTNA GLASBENA NOČ, 23.45 VIDEOZID, 0.30 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 2.15 INFOKANAL

NEDELJA, 18.12.2011, I. SPORED TVS

6.40 OZEMLJE NA PREPIHU: POSLANCI Z RAGLJAMI, BOBNI IN ZVONovi, 7.00 ŽIV ZAV, OTROŠKA ODDAJA, 10.15 ŠPORT ŠPAS, 10.45 SLEDI, 11.15 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 NA ZDRAVJE!, 15.10 PRVI IN DRUGI, 15.25 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.55 OTROCI AMAZONIJE, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO?, 18.40 GREGOR IN DINOAVERI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 MISIJA EVROVIZIJA, 22.00 DRUŽINSKE ZGODBE: ALEKSANDER, JAKA IN TINA LUCU, 22.55 POROČILA, ŠPORT, VREME, 23.40 KRIVICA, ANG. SER., 1.25 ALPE-DONAVA-JADRAN, 1.50 DNEVNIK, 2.15 ZRCALO TEDNA, 2.30 VREME, 2.35 ŠPORT, 2.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.10 INFOKANAL

NEDELJA, 18.12.2011, II. SPORED TVS

7.40 SKOZI ČAS, 8.05 GLOBUS, 8.35 TURBULENCA: PRAVLJICE, 9.15 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SMUČARSKI TEK, 9.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (Ž), 10.20 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: VELESALOM (M), 11.15 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SPRINT (M IN Ž), 12.40 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (Ž), 13.20 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: VELESALOM (M), 14.15 NORDIJSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SKOKI, 15.30 JUDO: GRAND PRIX, 16.30 ČASTNI KROG, PREGLED SEZONE FORMULE 1, 17.00 MIGAJ RAJE Z NAMI!, 17.30 GIB STENE, DOK. FELJTON, 18.00 2CELLOS: LUKA ŠULIČ IN STJEPAN HAUSER, DOK. ODD., 18.50 OLTARJI ŠPIKA, DOK. FILM, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 MALI ŠIRNI SVET, ANG. NAD., 21.00 BUKOVNIŠKE TOČKE, DOK. FELJTON, 21.30 NEDOKONČANI FILM, DOK. ODD., 23.00 SIENA KRUŠIČ: VRT, KRATKI FILM, 23.10 BOŠTJAN MAŠERA: JEZERO, KRATKI FILM, 23.25 URŠKA KOS: ROP STOLETJA, KRATKI FILM, 23.45 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.12.2011, I. SPORED TVS

6.25 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 KRTOV BOŽIČ, RIS. FILM, 10.35 BACEK JON, RIS., 10.40 SPREHODI V NARAVO, 11.00 IZ POPOTNE TORBE: IGRAJMO SE, 11.20 ŠPORT ŠPAS, 12.00 POROČILA, 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 ALPE-DONAVA-JADRAN, 13.55 NA LEPŠE, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROSKA, 15.40 PRVI IN DRUGI, 16.00 DRUŽINSKE ZGODBE: ALEKSANDER, JAKA IN TINA LUCU, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 DUHOVNI UTRIP, 17.40 POGLED NA ..., 17.55 ERAZEM IN POTEPUH, OTR. NAD., 18.35 RISANKA,

19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PISAVE: ANDREJ ESKUBIC, LUCIJA STEPANČIČ, GABRIELA BABNIK, 23.35 GLASBENI VEČER, 0.45 DUHOVNI UTRIP, 1.00 DNEVNIK, 1.30 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 INFOKANAL

PONEDELJEK, 19.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 7.45 OTROŠKI INFOKANAL, 8.30 ZABAVNI INFOKANAL, 10.20 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (M), 11.30 DOBRO JUTRO, 13.20 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (M), 14.45 VIDEOZID, 15.35 SOBOTNO POPOLDNE, 16.45 PRI PEARSONOVIH, AM. NAN., 17.20 DOBER DAN, KOROSKA, 17.50 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM, 18.55 ARITMIJA, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE: NEPOSLUŠNI PORTUGALSKI KONZUL, FRANČOSKI FILM, 21.45 NA UTRIP SRCA: PRESENEČENJE V TEKSASU, AMERIŠKI GLASBENI FILM, 23.20 ZUNAJ SEZONE, KOPRODUKCIJSKI FILM, 1.00 ARITMIJA, 2.05 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 20.12.2011, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 ROLI POLI OLI, RIS., 10.20 PENELOPA, RIS., 10.25 ANČINE NOGICE, RIS., 10.35 PINGU - PINGVIN, RIS., 10.40 DIM, DAM, DUM, RIS., 10.45 STUDIO KRISKRAŠ: SKRIVNOSTI, 11.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 12.00 POROČILA, 12.05 PRVI IN DRUGI, 12.20 PISAVE, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 BABILON.TV: LASJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 16.00 KNJIGA MENE BRIGA, 16.15 PLATFORMA: MUZEJ SODOBNE UMETNOSTI METELKOVA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 UGRIZNIMO ZNANOST, 17.40 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.55 ERAZEM IN POTEPUH, OTR. NAD., 18.30 MINUTE ZA JEZIK, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ODKRITO, 21.00 POROČILO: ŽBE, DOKUMENTAREC MESECA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 GLOBUS, 23.35 ZLATI ČAS! LICEMERSKO TRGOVANJE Z ZLATOM, DOK. ODD., 0.20 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.35 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 0.50 DNEVNIK, 1.20 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

TOREK, 20.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 13.05 ARITMIJA, 13.50 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.25 NA VRTU, 14.50 KULTURNI VRHOVI: GRAD NAD SLOVENJ GRADCEM, DOK. SER., 15.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (Ž), 16.30 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 17.20 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. ODD., 17.50 KOŠARKA (M), EVROPSKI POKAL: KRKA - LE MANS, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 19.55 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (Ž), 20.25 ODOBJKA, LIGA PRVAKOV: ACH VOLLEY LJUBLJANA - SKRA BELCHATOW, 22.00 VOZOVNICE, ITALIJANSKI KOPRODUKCIJSKI OMNIBUS, 23.45 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 1.35 VIDEOZID, 2.25 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 21.12.2011, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARČI HLAČEK, RIS., 10.30 FIFA IN CVETLIČNIKI, RIS., 10.40 RIBIČ PEPE, OTR. SER., 11.00 ZLATKO ZAKLADKO: SKOMARSKA OMLETA, 11.20 ENID BLYTON - PUSTOLOVŠČINE, 12.00 POROČILA, 12.05 POROČILO: ŽBE, DOKUMENTAREC MESECA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.20 DUHOVNI UTRIP, 14.35 ČRNO-BELI ČASI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 UGRIZNIMO ZNANOST: KONZERVANSI V KOZMETIKI, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.20 GLOBUS, 17.00 POROČILA OB PETIH, VREME, ŠPORT, 17.25 TURBULENCA, 17.55 ERAZEM IN POTEPUH, OTR. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ALEKSANDRINE, DOK. FILM, 21.35 KRATKI IGRANI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 PRAVA IDEJA!, 23.35 TURBULENCA, 0.05 USODNA NESREČA, AM. NAD., 1.00 DNEVNIK, 1.30 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

SREDA, 21.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 12.15 VIDEOZID, 13.05 OTROCI AMAZONIJE, DOK. ODD., 14.00 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO?, 15.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (M), 16.30 MOSTOVI – HIDAK, 17.00 POROČILO: ŽBE, DOKUMENTAREC MESECA, 17.50 RATRAKISTOV DNEVNIK, DOK. FELJTON, 18.25 ALPSKO SMUČANJE, SV. POKAL: SLALOM (M), 19.15 GIMNASTIKA: SV. PRVENSTVO NA PROŽNI PONJAVI, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 ŠPORTNIK LETA V SLOVENIJI, 21.00 ŠPORT, 22.00 BLEŠČICA, 22.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA: OB 50-LETNICI LOJZETA KRAJNČANA, VEČER AVTORSKE GLASBE: BIG BAND IN SIMFONIČNI ORKESTER RTVS S SOLISTI, 23.25 VIDEOZID, 0.15 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 22.12.2011, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.20 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 DAJ, DOMEN, DAJ!, RIS., 10.20 ALEKS V ČUDEŽNEM VRTU, RIS., 10.25 LUKA, REŠEVALNI ČOLN, RIS., 10.30 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.15 MOJE ROŽNATO ŽIVLJENJE, DOK. FILM, 11.30 SLAVNA PETERICA, RIS., 12.00 POROČILA, 12.05 SLOVENSKI VODNI KROG: PIŠNICA, DOK. ODD., 12.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, 14.20 BUKOVNIŠKE TOČKE, DOK. FELJTON, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.40 TURBULENCA, 16.15 PRAVA IDEJA!, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 BABILON.TV: OČI, 17.50 ERAZEM IN POTEPUH, OTR. NAD., 18.25 MINUTE ZA JEZIK, 18.35 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, 21.30 NA LEPŠE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET, 0.25 DNEVNIK, 0.55 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

ČETRTEK, 22.12.2011, II. SPORED TVS

7.00 INFOKANAL, 10.20 DOBRO JUTRO, 13.10 VIDEOZID, 13.55 MISIJA EVROVIZIJA, 16.00 VOKALNA SKUPINA PLAMEN IZ TORONTA, 16.40 MOSTOVI – HIDAK, 17.10 KINGDOM, ANG. NAD., 18.00 EVROPSKI MAGAZIN, 18.30 UNIVERZA, 19.00 VIDEOZID, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 WICKER PARK, AM. FILM, 21.50 KOMISAR REX, ITALIJANSKO-NEMŠKO-AVSTRJSKA NADALJEVANKA, 22.40 KIFELJČ: STIČNA TOČKA, FR. SER., 0.05 VIDEOZID, 0.55 ZABAVNI INFOKANAL

MIKLAUŠOVO SENJE

V Soboti sta vsakšno leto dve velki senji, eno je oktobra Trejzino, drugo pa Miklaušovo, šteroga vsigdar 6. decembra organizirajo v najvejkšon prekmurskon varaši že duga duga lejta. Letos je vreme lepo bilau. Po dugom cajti se je megla zdignila, malo je bilau oblačno, nej pa preveč mrzlo, tak ka so lidge od

blüzi pa daleč prišli. Eni so se s küjanim vinon segrejavali, glad pa s klobasami, langaši, palačinkami, pa vörvlete ali nej, tüdi s kürtöš kalači, tešili, drügi so samo kipüvali.

In ka ste vse leko küpili? Skoron vse od igle do tanka, če se malo pohejcam. Vsefelé lesene stvari so odavali, najbolje trgovci, ka so iz Ribnice prišli, ka so oni po suji robi v Sloveniji naj-

bolje znani. Dosta raznoga gvanta je bilau, ges sem si küpila tople štrumfe, dalo pa se je dobiti vse, od črejllov do kolapoša. Tüdi tisti, ka so lončarsko delo, leder, žalejzge, motike, kose, vöre nücali, so na svoj račun prišli.

Brez lectovih (mézeskalács) src Miklaušovoga senja nega. Poleg src pa ste leko küpili tüdi medene miklauže pa parkline (krampusz) tö. Pa nej samo medeni, tüdi sveti Miklauž iz krvi in mesa se je pokazo pa obdaro s cukrom tiste mlajše, ka so flajnsni bili.

se

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA

NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprta ob torkih, četrtkih in sobotah

od 12. do 16. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkevna pot 11.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEMIzhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15

1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB